

4 Απριλίου 2014

Λόγια για ωφέλεια της ψυχής

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θαύματα και θαυμαστά γεγονότα](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Οι δύο ηλικίες

Σε κάποια άλλη ευκαιρία ο Γέροντας έλεγε, πώς στην ζωή του κάθε ανθρώπου δύο ηλικίες είναι οι πιο σημαντικές: το εικοστό και το τεσσαρακοστό έτος της ηλικίας του. Πού και σε ποια κατάσταση θα τον βρουν οι δύο αυτές ηλικίες στην πορεία της ζωής του; Για τον κάθε άνθρωπο το τεσσαρακοστό έτος της ηλικίας του είναι σημαδιακό, γιατί τόσα χρόνια έκαμαν και οι εβραίοι περιπλανώμενοι στην έρημο με προορισμό την γη της επαγγελίας την Ιερουσαλήμ. Τα είκοσι είναι το μισό από αυτά. Αυτήν την ερμηνεία δίνει ο επίσκοπος Ιγνάτιος Μπριαντσιανίνωφ. Το εικοστό έτος της ζωής σου σε βρήκε στο μοναστήρι. Πού άραγε θα σε βρει το

τεσσαρακοστό; Καλό θα ήταν να σε εύρισκε στην επουράνιο Ιερουσαλήμ, στην Βασιλεία του Θεού! Εχε με παρητημένον Είχα ένα φίλο. Πολύ μορφωμένο, πού ζει ακόμη. Είχε κάποια κλήση για την μοναχική ζωή. Πολλές φορές πέρασε από την σκέψη μου ότι, αυτός ο άνθρωπος έπρεπε να είχε έρθει εδώ, στην Σκήτη, μαζί μας. Πριν την κούρα μου, του είπα: «Πρόσεχε, γιατί ο κόσμος με τις παγίδες του, ασκεί μεγάλη δύναμη στον άνθρωπο». «Τα ιδανικά μου είναι πολύ ψηλά για να κατεβώ σε τόσο χαμηλό επίπεδο», ήταν ή απάντηση του. Όταν πήγα στην Μαντζουρία, πληροφορήθηκα ότι παντρεύτηκε. Πολύ λυπήθηκα. Μα, μετά από ένα χρόνο την χώρισε. Καταρώμενος την ήμερα πού παντρεύτηκε. Ναι, έχει δίκιο το ευαγγέλιο πού λέει: «μόλις παντρεύτηκα, σε παρακαλώ, άσε με ήσυχο» (Λουκ. 14, 20). Από μόνος του, ο γάμος είναι μεγάλο μυστήριο. ο ίδιος ο Χριστός τον αγίασε. Το ζήτημα όμως, είναι: Το ευαγγέλιο λέει πώς, ο Κύριος (ό οικοδεσπότης) ετοίμασε ένα δείπνο. και όταν ήρθε ή ώρα ειδοποίησε τους καλεσμένους. Εκείνοι δεν επήγαν. Έλεγαν: «ερωτώ σε, έχε με παρητημένον». Γιατί; «Γυναίκα έγημα— ζεύγη βοών ηγόρασα πέντε». και συνεχίζει το ευαγγέλιο: «τότε, οργιστείς ο οικοδεσπότης, είπε τω δούλω αυτού έξελθε ταχέως εις τας πλατείας και τας ρύμας της πόλεως και τους πτωχούς εισάγαγε ώδε». και γέμισε το σπίτι. ο Κύριος κάλεσε στρατηγούς και υπουργούς και δεν επήγαν. δεν ήθελαν. δεν το θεώρησαν σπουδαίο πράγμα. Όμως. ο Κύριος, ο Δημιουργός του κόσμου, δεν έχει ανάγκη κανέναν, μπορεί να βρει άλλους. Υπάρχουν πολλοί, πνευματικά μέτριοι, μοναχοί. Υπάρχουν όμως και μοναχοί οι όποιοι φλέγονται από αγάπη για τον Κύριο— εκείνοι πού τον λατρεύουν «εν πνεύματι και αλήθεια»— πραγματικοί μοναχοί, χωρίς μώμο και ψεγάδι. Τέτοιους θέλει ο Κύριος— τέτοιους αναζητεί τέτοιους καλεί κοντά Του. Επίστευα ότι ο Κύριος θα τον ευλογούσε— και ότι εκείνος ο φίλος μου, θα γινόταν μια ημέρα Γέροντας. Θα μπορούσε. Τώρα, δεν ξέρω τι θα απογίνει.

ΜΟΝΑΧΙΚΕΣ ΑΡΕΤΕΣ

Αγάπη

Στην μεσημεριανή τράπεζα (26 Σεπτεμβρίου 1909) ο π.Βαρσανούφιος είπε δυο λόγια: - Είναι υποχρέωση και καθήκον μου, πατέρες και αδελφοί, σήμερα, μνήμη του αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, να σας υπενθυμίσω, ότι κάθε χριστιανός και ιδιαίτερα ο μοναχός πρέπει να φροντίζει να έχει ειρήνη και με τον Θεό και με τους ανθρώπους. ο Άγιος Ιωάννης λέγει, πώς ο άνθρωπος δεν μπορεί να αγαπήσει τον Θεό, αν δεν αγαπάει τον αδελφό του. Διαφορετικά αυτός ο άνθρωπος θα είναι ψεύτης. Για αυτό σας Ικετεύω, μην επιτρέπετε στον εαυτό σας, να εμφωλεύει κακία μέσα σας για κανέναν, αλλά να «αγαπάτε όλους τους ανθρώπους. Ο εωσφόρος, πού κάποτε ήταν ο ανώτερος άγγελος, αγωνίζεται ακατάπαυστα να σπέρνει στις καρδιές των ανθρώπων κακία, έχθρα και κάθε είδους επανάσταση κατά του Θεού. Ξεσήκωσε διωγμούς εναντίον των χριστιανών. Προκάλεσε αιρέσεις, διαμάχες, αναστατώσεις. και τώρα το ίδιο προσπαθεί νακάμει. και αλίμονο, αλίμονο, πατέρες! Πολλές φορές το πετυχαίνει! τι ακούω; Όλο γκρίνιες και γογγυσμό, ο ένας εναντίον του άλλου. Μου έρχονται εδώ με παράπονα. Τους

λέω: «Πρέπει να τα βρείτε— να συμφιλιωθείτε— να ζητήσετε συγγνώμη— κάνετε και καμιά μετάνοια...» δυστυχώς πολλοί δεν το αποφασίζουν, με αποτέλεσμα, όλο και χειροτερεύει το κακό. Όχι έτσι, άγιοι πατέρες! Όχι κι έτσι! ο μοναχός πρέπει να είναι γεμάτος αγάπη για τον Θεό και για τον πλησίον. τι είναι ο μοναχός; ο εκπληρωτής όλων των εντολών του Θεού. Όλες οι εντολές ανακεφαλαιώνονται σε δύο: «Αγαπήσεις Κύριον τον Θεόν σου— και τον πλησίον σου ως σεαυτόν». Οι δύο πρώτες εντολές συμπεριλαμβάνουν όλες τις υπόλοιπες— ολόκληρο τον νόμο. Οι άγγελοι στον ουρανό είναι γεμάτοι από αγάπη. Ολόκληρη ή ζωή του μονάχου στηρίζεται στην αγάπη.Οί μεγάλοι γέροντες μας Λεωνίδας, Μακάριος, Αμβρόσιος και Ανατόλιος, ήσαν γεμάτοι από αγάπη. Με τι δόξα, με τι τιμή εκοσμούντο στην επίγεια ζωή τους! Απόδειξη είναι το ακόλουθο περιστατικό: Ο π. Ιωάννης της Κρονστάνδης είχε καλέσει τον π. Ανατόλιο να συλλειτουργήσουν μαζί. Στην λειτουργία, ο π. Ιωάννης είδε τον π. Ανατόλιο να συλλειτουργεί με αγγέλους. Δεν γνωρίζω, αν τους έβλεπε και ο ίδιος. Γι' αυτό σήμερα το θεώρησα απαραίτητο να σας υπενθυμίσω την υψηλή μας κλήση ως μοναχών. Να επικρατεί ανάμεσα μας αγάπη και ομόνοια. Ένας γέροντας, ο ιερομόναχος Ιγνάτιος, ο οποίος κοιμήθηκε Πριν από δέκα χρόνια, μου είχε πει: «Στα χρόνια τα δικά μου, όλοι οι πατέρες της Όπτινα διακρίνονταν για την αγάπη πού είχαν μεταξύ τους— όλοι. και πιο πολύ οι πατέρες της Σκήτης». Μακάρι και εμείς, πατέρες, να τους μιμηθούμε. Δεν το κρύβω. Μερικοί από σας εξέφρασαν την επιθυμία για μια ανώτερη και υψηλότερη ζωή— για περισσότερη άσκηση. Μα, πατέρες μου, τι ανώτερο, τι καλύτερο αγώνισμα από το να συγχωρήσεις εκείνους πού σε πρόσβαλαν, πού σε ύβρισαν και να υπομένεις τον αδελφό σου; Θυμάστε το περιστατικό, πού αναφέρεται στον βίο του αγίου Παχωμίου. Ένας μοναχός τον παρακάλεσε: - Γέροντα, δώσε μου ευλογία, να πάω να μαρτυρήσω. Θέλω να μαρτυρήσω για τον Χριστό! Σε συμβουλεύω, του είπε ο άγιος, να παρατείνεις στο μοναστήρι και να υπηρετείς τους αδελφούς σου. Να υπομένεις τις οποίες αδυναμίες τους. Απαρνήσου το θέλημα σου. και όλα θα σου λογισθούν σαν μαρτύριο. Βλέπετε αδελφοί; ο μοναχός, πού υπομένει με ειρήνη τους πειρασμούς των αδελφών του, θα λάβει μαρτυρικό στέφανο. Αυτή ή ομιλία του γέροντα μου άρεσε πολύ. - Ή ταπείνωση και ή αγάπη, έλεγε, είναι οι μεγαλύτερες αρετές.Αυτές πρέπει να έχει ο μοναχός στολίδι του. Σήμερα (26 Σεπτεμβρίου 1910) έχω τα γενέθλια μου.Συμπλήρωσατά 22. Λειτουργήσε ο π. Βαρσανούφιος. Στην απόλυση, με τον Τίμιο Σταυρό στο χέρι, είπε: -Άγιοι πατέρες και αδελφοί. Με τον ζωφόρο Σταυρό στο χέρι, σας εκλιπαρώ: Βάλτε στην άκρη κάθε δυσαρέσκεια ανάμεσα σας. Ή δυσαρέσκεια, για να μην ειπώ εχθρότητα, μεταξύ σας, όλο και αυξάνει. Αυτά είναι έργα κοσμικών ανθρώπων δεν ταιριάζουν σε μοναχούς. Ή πρώτη εντολή είναι ή αγάπη. ο απόστολος Παύλος λέγει: «Εάν ταις γλώσσαις των ανθρώπων λαλώ και των αγγέλων, αγάπην δε μη έχω, ...ουδέν ειμί» (Α' Κορ.13, 1-2). Ή αγάπη είναι ή μεγαλύτερη αρετή. Με την ευκαιρία της μνήμης του αγίου αποστόλου Ιωάννου του Θεολόγου, του μαθητή της αγάπης, σκέφτηκα να σας κάνω αυτή την υπόμνηση. Μην αρκείσθε μόνο στα έξω.Είναι βέβαια

απαραίτητα. Δεν είναι ή ουσία Ποια είναι ή ουσία; Η εκρίζωση των παθών από την καρδιά μας— και κυρίως της κακίας.

Ακτημοσύνη

Ο Γέροντας τα χρήματα τα θεωρούσε, και τα διαχειριζόταν, όχι σαν δικά του, αλλά σαν της Σκήτης και του Προδρόμου. Είτε χρήματα του έδιναν, είτε τρόφιμα, όλα πήγαιναν για την αδελφότητα. Τίποτα απολύτως δεν κρατούσε για τον εαυτό του. και όταν του προσέφεραν δωρεές, για τον ίδιο, έλεγε: - Δεν έχω δικαίωμα, να κάμω προσωπική περιουσία— υποσχέθηκα ακτημοσύνη— και με αυτόν τον όρκο είμαι δεσμευμένος μέχρι τον τάφο! Όταν του έφερναν ψάρι με ερωτούσε, τι φαγητό έχουμε σήμερα. και αν το πρόγραμμα έγραφε ψάρι, το έστελνε αμέσως στην κουζίνα— για ψαρόσουπα. Διαφορετικά, έδινε οδηγίες για την επόμενη ημέρα. Όσο καιρό βρισκόμουν κοντά του, ο π. Βαρσανούφιος είχε κάμει πολλές δωρεές στην Σκήτη. ο ίδιος, δεν είχε δεκάρα. Του είχαν απομείνει μόνο λίγα «ψιλιά» από την τελευταία του σύνταξη, πού έπαιρνε για την συμμετοχή του στον πόλεμο της Μαντζουρίας. Ο Γέροντας, υπέφερε από το στομάχι του. Για την σωστή λειτουργία του, ο γιατρός του συνέστησε να τρώει ελιές. Και, επειδή τις ελιές έπρεπε να τις αγοράζει με χρήματα της Σκήτης, δεν τις ήθελε όσο ασήμαντο και αστείο κι αν ήταν το ποσό. Τον ενοχλούσε ο λογισμός: «Μπορώ εγώ να ξοδεύω χρήματα της Σκήτης για τον εαυτό μου;» Κάποιος όμως ο τους πατέρες, υποθέτω ιερομόναχος, τον καθησύχασε. Ήταν ευχαριστημένος με όλα. Έτρωγε ότι παρείχε ή τράπεζα των αδελφών, χωρίς καθόλου γκρίνια και μεμψιμοιρία. «Όλα εδώ, είναι νόστιμα», ήταν τα μοναδικά του σχόλια. «Όταν ζούσα στον κόσμο, τα είχα όλα. Τίποτα δεν μου έλειπε».

Εγκράτεια - νηστεία

Για την νηστεία, ο π. Βαρσανούφιος μας έλεγε: - Να τρώτε μέχρι πού να χορτάσετε, αλλά όχι να παραχορτάσετε. Να τρώτε αυτό πού σας είναι αναγκαίο, χωρίς να ταραζέσθε. ο καθένας την ιδιοσυγκρασία του. Έτσι, ένας, για να φαί ικανοποιητικά, χρειάζεται τρεις μερίδες φαγητό— δύο— και άλλος αρκείται σε μία μόνο, στην κανονική. Για αυτό πρέπει ο καθένας να παρακολουθεί τον εαυτό του, να ιδεί τι ποσότητα του χρειάζεται. Για το πόσο τρώνε οι άλλοι, μη σε απασχολεί. Εσύ να κοιτάζεις τον εαυτό σου. - Ο ύπνος και ή κοιλιά είναι αλληλένδετα. Με γεμάτο το στομάχι ο μοναχός κοιμάται πολύ. Στο είπα και στο ξαναλέγω: να τρως μέχρι να χορτάσεις, μα όχι να παραχορτάσεις. Χόρτασες; Βάλε το πιρούνι στην άκρη. Γιατί είναι πλέον αμαρτία. Ενώ έχεις χορτάσει, συνεχίζεις να τρως, μόνο και μόνο επειδή δεν έχουν χορτάσει τα μάτια! Η πιο δύσκολη νηστεία της Σκήτης είναι ή πρώτη εβδομάδα της Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Όμως, για μένα ακόμη και αυτή, με την χάρη του Θεού, δεν είναι και τόσο βαριά. Αντίθετα, με βοηθάει περισσότερο. Γιατί οι ημέρες αυτές είναι «μεγάλες και ιερές...». Τώρα, όταν συλλογίζομαι, τι έκαμα την περίοδο αυτή στον κόσμο, εκπλήσσομαι. Έτρωγα ότι ήθελα— χωρίς να γνωρίζω την αναγκαιότητα και αγιότητα της νηστείας. Από το στόμα του π. Βαρσανουφίου είχα την ευκαιρία να ακούσω πολλές φορές: - Από την

έλλειψη εγκράτειας προέρχεται κάθε κακό. Ἡ νηστεία διεγείρει την ψυχή σε προσευχή. Την αξία, την δύναμη και την σπουδαιότητα της νηστείας την καταλαβαίναμε από το γεγονός, ότι ο διάβολος την απεχθάνεται και την μισεί πολύ. Σε εκείνους, πού έρχονται για συμβουλή και εξομολόγηση, σ' ότι τους λέω, συμφωνούν σε όλα και είναι πρόθυμοι να τα κάμουν όλα. Όταν, όμως, τους ειπώ, ότι πρέπει να τηρούν τις άγιες νηστείες, εκεί τα χαλάνε. Αρχίζει ή γκρίνια: «Δεν μπορώ! Δεν αντέχω!...». Ὁ διάβολος τους βάζει, να μη θέλουν να τηρούν τις νηστείες.

Ελεημοσύνη

Κάποια φορά, παρουσία μου, ο π. Βαρσανούφιος ερώτησε τον π. Νικήτα: - Εκεί έξω στον κόσμο, υπάρχουν άνθρωποι φτωχοί; - Ναι, Γέροντα, πώς δεν υπάρχουν. - Δόξα τω Θεώ. Ὅσο υπάρχουν φτωχοί, όλα καλά. Γιατί όταν παύσουν να υπάρχουν και αυτοί, σταματάνε και οι δωρεές στο μοναστήρι... Αυτό έχω καταλάβει! Εδώ στην Σκήτη δεν επιτρέπεται σε μοναχό να δίνει (αυτόβουλα) ελεημοσύνη. Αυτό κάπως παλαιότερα με βασάνιζε, τώρα όμως όχι. Ελεημοσύνη δίνει ο Γέροντας για όλους μας.

Ευσέβεια

Μου είπε ο Γέροντας: - Ὁ άνθρωπος πολύ εύκολα αλλάζει. - Ναί, Γέροντα. Συμφώνησα. και του διηγήθηκα το εξής περιστατικό: -Είχα ένα φίλο. Πιστό και θρησκευόμενο. Τώρα βέβαια, είναι άθεος. Οι κουβέντες του, πολλές φορές με τρομάζουν. Ὅλο για αυτοκτονία μιλάει. Ὁ πατέρας του όμως, είναι πολύ πιστός. Είπε:-Μη φοβάσαι γι' αυτόν. Θα γυρίσει. Ἡ ευσέβεια είναι κληρονομική. Από τον Κάιν κληρονομείται ασέβεια και από τον Ἄβελ ευσέβεια. Συνήθως, όπως υπάρχει φυσική κληρονομικότητα, κατά τον ίδιο τρόπο υπάρχει και πνευματική. Συμβαίνει όμως, και μερικές φορές ή ευσέβεια να κληρονομείται από παππού στα εγγόνια ενώ ο γιος (πατέρας) να είναι άθεος.

Ἡ πιο ωραία μουσική

Χθες (15 Νοεμβρίου 1908), βρισκόμουν στο κελί του Γέροντα και τακτοποιούσα την αλληλογραφία του. ο π. Βαρσανούφιος διάβαζε την επιστολή μιας νεαρής κοπέλας, για την οποία μου είπε: - Ἡ κοπέλα αυτή, ξέρει πολύ καλή κλασική μουσική. Την ρωτάω: - Ποιανού μουσικού σου αρέσει καλλίτερα, η μουσική; - Του Μπετόβεν και του Χάιντν, μου λέει εκείνη. - Μα υπάρχει και καλλίτερη, της είπα. - Ποιανού; του Μότσαρτ; - Ακόμη καλλίτερη. - Του Μπαχ μήπως; - Ὁχι! Ὁχι! - Ποιανού τότε; και τι είδους μουσική είναι αυτή, πού λες ότι είναι καλλίτερη; Ἡ μουσική της ψυχής! της λέω. Της ψυχής; και υπάρχει τέτοια μουσική; Και βέβαια υπάρχει. - Πρώτη φορά το ακούω. και τι είναι αυτή η μουσική; Ἡ ψυχική γαλήνη. Γι' αυτήν μιλάει το άγιο Ευαγγέλιο: «Ἄρατε τον ζυγόν μου ἐφ' υμάς και μάθετε ἀπ' ἐμού, ότι πρᾶος εἰμί και ταπεινός τη καρδία, και ευρήσετε ἀνάπαυσιν ταίς ψυχαίς υμῶν» (Ματθ. 11, 29). Σπούδασες μαθηματικά. Ξέρεις, τι είναι το σημείον «ίσον» (=). Ἐ, λοιπόν να! Ἡ ἀνάπαυση της ψυχής «ισούται» με μια μακαριότητα— μια μουσική— μια αρμονία όλων των δυνάμεων της ψυχής... Αυτή είναι ή καλλίτερη

μουσική!

ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΘΗ

Απόγνωση

Σήμερα (1 Δεκ. 1908), ο αδελφός μου Ίβάν αισθανόταν λίγη αδυναμία— και με εντολή του π. Βαρσανουφίου μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο της Σκήτης. Σε εμένα δεν είπε τίποτα. Εγώ φταίω. Γιατί σαν μεγαλύτερος του αδελφός, έπρεπε να ενδιαφερθώ. π. Νικήτας, ο διακονητής του π. Βαρσανουφίου, μόλις τώρα με πληροφόρησε, ότι ο Ίβάν είχε πέσει σε απόγνωση. Μα και να μου το είχε ειπεί ενωρίτερα, δεν ξέρω αν θα μπορούσα να τον παρηγορήσω! Είναι αμφίβολο, αν θα τον καταλάβαινα «Η απόγνωση και ή μελαγχολία, έλεγε ο Γέροντας, σαν άλλη πανούκλα (γιατί πρόκειται για αρρώστια της ψυχής) ορμάει σε όλους. Η ζωή τότε, γίνεται ανυπόφορη. Σε πιάνει μια αδιαφορία και αδράνεια για όλα— να μη θέλεις να κάμεις απολύτως τίποτα.(Καί συνέχισε). Μια τέτοια περίπτωση αντιμετώπισα στην εξομολόγηση. Ήταν μία κυρία. και να τι μου είπε: - Όλη την ημέρα κάθομαι σε μία καρέκλα. Δεν κάνω τίποτα. - Τί αισθάνεσαι; - Λύπη αφόρητη λύπη! Ήταν όμορφη, πλούσια, απόφοιτη γυμναστικής ακαδημίας με χρυσό μετάλλιο! Ω, Θεέ μου, ελέησε το πλάσμα σου». Ο Γέροντας έκαμε τον σταυρό του. Θα ήταν πολύ θλιβερή περίπτωση. Εγώ, με το έλεος του Θεού, δεν έχω δοκιμάσει κάτι το ανάλογο. Για αυτό και σκέφτομαι τι ανταποδώσω τω Κυρίω για την μεγάλη Του ευσπλαχνία σε μένα τον ταλαίπωρο;

Αργολογία

Ανέφερα στον Γέροντα ότι μετά την Λειτουργία επήγα στον π.Αρσένιο, πού γιόρταζε την ονομαστική του εορτή, για τσάι. Το ρίξατε στην αργολογία; (ήταν το ερώτημα του). - Εγώ σιωπούσα. (Απάντησα). Ναι. Πάντοτε έτσι γίνεται. Ξεκινάνε, δήθεν, με καλό σκοπό και καταλήγουν στην άργολογία και την κατάκριση. Ξεκινάνε με το «εις υγείαν» και τελειώνουν με το «αιωνία ή μνήμη». Για αυτό και οι Γέροντες μας απαγόρευαν να γιορτάζομε ονομαστικές εορτές και να πηγαίναμε, όποτε μας κάπνιζε, στα κελιά των αδελφών, για τσάι. Να αποφεύγεις τις επισκέψεις στα κελιά των πατέρων χωρίς σοβαρή αιτία. Να θυμάσαι τον λόγο των αγίων: «κάθισε στο κελί σου και αυτό θα σε διδάξει τα πάντα». - Γέροντα, (του είπα κάποια άλλη φορά), παρ' όλο πού δεν μου αρέσει, συνέχεια άργολογώ και ακατάσχετα. - Αυτό είναι πολύ σοβαρό. Πρέπει να το εξομολογήσαι. Αυτά είναι κατάλοιπα απρόσεκτης ζωής μέσα σου. Αυτός, πού αργολογεί, δεν μπορεί να έχει νίψη, γιατί συνεχώς περισπάται. Από την σιωπή γεννάται ή ησυχία, και από την ησυχία ή προσευχή. Πες μου: Πώς είναι δυνατό να προσεύχεται κανείς, όταν βρίσκεται σε περισπασμό; Πρόσεχε τον εαυτό σου. Αυτός είναι ο στόχος μας. «Πρόσεχε σεαυτώ» (Α' Τιμ. 4,16). Η σιωπή, χωρίς την οποία είναι αδύνατο να ζει κανείς, είναι άσκηση. Γιατί όταν κάποιος σιωπά, ο εχθρός αρχίζει και ψιθυρίζει στους άλλους: «Κοίταξε εκεί, αλαζονεία! Ούτε να σου μιλήσει δεν καταδέχεται!» Δεν είναι έτσι. Από αυτό ακολουθούν πειρασμοί. Για αυτό, οποίος το πάρει απόφαση να ασκηθεί στην σιωπή, να ετοιμάσει τον εαυτό του για πειρασμό. Κάτι

ακόμη. Ἡ σιωπή δεν αποκτιέται ούτε γρήγορα, μα ούτε και εύκολα. Ἡ σιωπή είναι υψηλή και απαραίτητη αρετή, για οποίον θέλει να προκόψει σε πνευματικές αρετές. Γιατί, όπως λέει και ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος, «ἡ σιωπή είναι το μυστήριο του μέλλοντος αιώνας». Εκείνος πού ασκείται στην σιωπή, προετοιμάζει τον εαυτό του για την μέλλουσα ζωή. ο π. Μακάριος συχνά έλεγε: «Όλοι οι άγιοι ήταν άνθρωπο, της σιωπής. ο Αγ. Σεραφείμ του Σάρωφ και ο ΟΣΙΟΣ Αρσένιος ο Μέγας γι' αυτό ήταν μεγάλοι, επειδή είχαν σιωπή. Όταν τον ερώτησαν, γιατί συνεχώς είναι σιωπηλός και αποφεύγει τους ανθρώπους, απάντησε: Πιστέψτε με αδελφοί, όλους σας αγαπώ. Άλλα δεν μπορώ ταυτόχρονα να είμαι και μαζί σας και με τον Θεό. ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος έλεγε: «Κάθε φορά πού μιλούσα, ακόμη και για πνευματικά θέματα, συνήθως το μετάνιωνα. Όταν σιωπούσα, ποτέ». και ο π. Μακάριος, είπε για τον Ιγνάτιο Μπριαντιανίνωφ: «Και εμείς εδώ στην Ρωσσία, θα είχαμε έναν δεύτερο Μέγα Αρσένιο, αν δεν ακολουθούσε διαφορετικό δρόμο. Πράγματι, ήταν ένας άνθρωπος με φοβερό μυαλό». Στις 17 Ιουλίου (1908) τελείωσε το μάζεμα του σανού. Πολλοί αδελφοί είχαν πάει να θερίσουν ένα μέρος χωραφιού, πού έχει απομείνει κοντά στο ιχθυοτροφείο. Εγώ και πάλι δεν βγαίνω πια έξω από την σκήτη— από αυτό το ζωοποιοό χώρο της ησυχίας. Στον θερισμό, τις περισσότερες φορές, πήγαινα με ευχαρίστηση. Ιδιαίτερα, όταν μπορούσα και εύρισκα καταφύγιο μόνος μου, σε μέρος, πού δεν θα δινόταν αφορμή για άργολογία. Σήμερα, 8 Σεπτ. 1908, στον όρθρο, ο Γέροντας είπε ότι πρέπει να έχουμε αγάπη ο ένας για τον άλλο και να σταματήσομε την άργολογία. ο προφήτης Δαβίδ λέγει: «Εκλέλοιπεν όσιος». Γιατί, όμως δεν υπάρχει πια; Διότι «ώλιγώθησαν αι αλήθειαι από των υιών των ανθρώπων. Μάταια ελάλησεν έκαστος προς τον πλησίον αυτού» (Ψαλ. 11, 1-2). Γιατί δεν λένε πια λόγια για ωφέλεια της ψυχής, αλλά λόγια πεζά ασήμαντα, άργολογίες. Πιστεύω, συμπλήρωσε Γέροντας, ότι έφτασε ή εποχή πού οι άνθρωποι θα μιλάνε, αποκλειστικά και μόνο, για πράγματα μηδαμινά και ασήμαντα. Ένας μοναχός είδε το έξης όραμα: πολλούς μοναχούς να στέκονται και να αργολογούν. Γύρω τους και ανάμεσα τους να τρέχουν βρώμικα αγριογούρουνα, τα όποια φυσικά ήσαν δαιμόνια. Τότε συνέβη το έξης παράξενο: Μόλις οι μοναχοί άλλαξαν κουβέντα και άρχισαν να μιλούν για ωφέλεια της ψυχής, είδε ανάμεσα τους, αντί για αγριογούρουνα, φωτεινούς αγγέλους. Γι' αυτό, αδελφοί, οφείλομε να προσέχομε, να μη καταστρέφομαι τους κόπους μας με την άργολογία. και πάνω άπ' όλα να φροντίζομαι να αποκτάμε ταπεινώση. Λέει ο προφήτης Δαβίδ, «εταπεινώθην και έσωσε με ο Κύριος» (Ψαλ. 114, 6). Για να σωθεί κανείς, ή ταπεινώση φτάνει. και πάλι ένας ψαλμός λέει: «ίδε την ταπεινώσίν μου και τον κόπο μου- και αφες πάσας τάς αμαρτίας μου» (Ψαλ. 24,18). ο προφήτης Δαβίδ το είπε αυτό, γιατί μετάνοια αληθινή χωρίς κόπο δεν γίνεται.

Κατάκριση

Ζω, όπως ζούσα και στον κόσμο. Δεν έχω αλλάξει σε τίποτα. Είμαι γεμάτος κακίες και αμαρτίες. Παραμένω ο ίδιος άνθρωπος— εμπαθής. Με μόνη φορά ότι, τώρα απλά ζω σε κελί και όχι στον κόσμο. Δεν έγινα ακόμη άγγελος. Άγγελος δεν γίνεσαι

από την μία ημέρα στην άλλη. Παλαιότερα, χωρίς νά θέλω να το καταλάβω πόσο δύσκολο είναι, είχα την απαίτηση όλοι οι μοναχοί να είναι επίγειοι άγγελοι. Τώρα άρχισα να καταλαβαίνω, από την προσωπική μου πείρα, πόσο εύκολη είναι ή κατάκριση και πόσο δύσκολη είναι ή «πράξη».

Πορνεία

Το βράδυ, στις 3 Ιαν. 1910, καταπιαστήκαμε εγώ και ο Γέροντας, με την αλληλογραφία. Μετά κάναμε συζήτηση για τά πάθη. Ιδιαίτερα για πάθος της πορνείας. — Από αυτό το πάθος, έλεγε, δεν απαλλάσσεται κανένας και σε καμιά ηλικία. Φτάνει να αναφέρομαι τον όσιο Ιάκωβο και την περίπτωση του ογδοντάχρονου ασκητή, και οι δύο έπεσαν στην αμαρτία της πορνείας. Τά πάθη της πορνείας και της φιλαργυρίας πολεμούν τον άνθρωπο με την ίδια σφοδρότητα. Κανείς δεν είναι ασφαλισμένος α αυτά τά πάθη. Τους γεροντότερους, ο διάβολος τους πολεμάει περισσότερο με την τσιγκουνιά : την φιλαργυρία, ενώ τους νέους με την πορνεία. Μετά από κάθε εξαγόρευση ο Γέροντας με συμβούλευε: — Οι πατέρες λένε να αγωνιζόμαστε εναντίον όλων των παθών. Για το πάθος της πορνείας, ή μόνη σωτηρία είναι ή φυγή. Η αλήθεια είναι, ότι από τα πάθη σωζόμαστε μόνο με την φυγή. Όχι φυσικά, στην κυριολεξία! Έχεις πόλεμο πορνείας; Φύγε από το μοναστήρι; Όχι! Πουθενά δεν λένε κάτι τέτοιο. φυγή (= καταφυγή) είναι το όνομα του Ιησού. τι λέει ο ψαλμός; «Πέτρα καταφυγής τοις λαγοίς» (Ψαλμ. 103,20). Λαγοί είναι οι αδύνατοι, οι φοβητσιάρηδες, πού δεν μπορούν να πολεμήσουν τά πάθη με την δική τους δύναμη, και τι κάνουν; Καταφεύγουν στην Πέτρα. Πέτρα είναι ο Χριστός. Το Όνομα Του. Η προσευχή του Ιησού.

Συκοφαντία

«Όλα να τά περιμένεις. Όλα είναι δυνατά. Αργότερα, ίσως γίνεις και πνευματικός. Πρόσεχε! Πρόσεχε από το γυναικείο φύλο. Άλλο από κουτσομπολιό, δεν κάνουν. Νόημα, ουσία και περιεχόμενο, μηδέν. Ευτυχώς πού ο ηγούμενος δεν δίνει καμιά σημασία στα λόγια τους. Κάποιοι άλλοι όμως τά προσέχουν... Κάτι ήξερε και ο προφήτης Δαβίδ, όταν έλεγε: «Λύτρωσαί με από συκοφαντίας ανθρώπων, και φυλάξω τας έντολάς σου» (Ψαλμ. 118, 134).

Υποκρισία

Κατά επανάληψη άκουσα τον γέροντα να λέει και σε άλλον μοναχό, όχι μόνο σε μένα: — Η υποκρισία, ή διπλοπροσωπία και ή πονηρία, είναι πάντοτε για όλους αμαρτία. Για τον μοναχό όμως, οι κακίες αυτές αποτελούν οριστική απώλεια. Να προχωρείς με σταθερότητα, χωρίς να παρεκκλίνεις ούτε στα δεξιά ούτε στα αριστερά.

Φόβο-δειλία

Τώρα αρχίζω να φοβάμαι τον κόσμο. Γιατί, αν και ανεπαίσθητα, κάτι τέτοιοι λογισμοί εισχωρούν στο κεφάλι μου. ο Γέροντας είπε, πώς αυτού του είδους ο φόβος είναι σωτήριο. Περισσότερο θυμάμαι τις συμβουλές του γύρω από τον φόβο, πού είναι περισσότερο καταστροφικός παρά σωτήριο. Αυτό το είπε τότε

πού εγώ, ο Ίβάν, και ο νεωκόρος σπάσαμε τις διακοσμήσεις του πολυελαίου της εκκλησίας. – Να φοβάσαι μόνο την αμαρτία, είπε ο Γέροντας. (Φοβάμαι, βέβαια, τον κόσμο, γιατί με σπρώχνει στην αμαρτία. Είναι γεμάτος πειρασμούς, στους οποίους δεν μπορώ να αντισταθώ). Τον φοβητσιάρη, μας λέγει ή αγία Γραφή, δεν τον αγαπάει ο Θεός. ο μοναχός δεν πρέπει να φοβάται, ούτε να δειλιάζει, αλλά να αποθέτει την ελπίδα του στον Θεό. Γιατί ο Θεός δεν αγαπάει τον δειλό; Διότι βρίσκεται κοντά στην απελπισία και στην απογοήτευση, πού αποτελούν θανάσιμες αμαρτίες. ο δειλός και ο φοβητσιάρης βρίσκονται στο στόμα της αβύσσου. ο αληθινός μοναχός πρέπει να είναι ξένος σε τέτοια κατάσταση.

ΞΕΝΙΤΙΑ

Κάποια φορά συναντήθηκα με τον δόκιμο μοναχό π. Γεώργιο, στην Σκήτη. – Πώς είσαι; με ερώτησε. Σου λείπει ή Μόσχα; – Δόξα τω Θεώ, Γέροντα, είμαι καλά. – Πέρασαν δύο χρόνια, πού δεν σκεφτόμουν την Μόσχα. Μα τώρα, την θυμάμαι— και πολλές φορές μόνο αυτήν συλλογίζομαι. Εύχομαι ο Θεός να σε βοηθήσει, να μην πέσεις σε παρόμοιο πειρασμό. – Ό Κύριος να σε σώσει, Γέροντα, του είπα. και σκέφθηκα: Αν ακόμη ζω, δεν θα γλιτώσω ούτε εγώ από αυτό τον πειρασμό. Τώρα αρχίζω να φοβάμαι τον κόσμο. Αν και ανεπαίσθητα, τέτοιοι λογισμοί εισχωρούν στο κεφάλι μου. Ο Γέροντας είπε, πώς αυτού του είδους ο φόβος είναι σωτήριος.

ΤΑΠΕΙΝΩΣΗ

1. Φως και θερμότητα

Σήμερα, 5 Φεβρ. 1908, ερώτησα τον Γέροντα αν μπορούσα να τον ιδώ το απόγευμα. Εκείνος μου είπε να τον επισκεφθώ σας 8 το βράδυ. Μόλις έφθασα στην πόρτα, ο Γέροντας άρχισε να μιλάει για την ταπείνωση. «Ο π. Μακάριος, ο π. Αμβρόσιος, ο π. Μωυσής και όλοι οι γέροντες μας, πάντοτε έλεγαν: «Να είσαι ταπεινός! Να είσαι ταπεινός»! Το έλεγαν συνεχώς. Όπως και ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος, πού. Όταν επρόκειτο να πεθάνει, έλεγε: «Τεκνία, αγαπάτε αλλήλους». Η αγάπη και ή ταπείνωση είναι αλληλένδετες. Η μία εξαρτάται από την άλλη, όπως το φως και ή θερμότητα. Μπορεί ποτέ να υπάρξει φως χωρίς θερμότητα; και θερμότητα χωρίς φως; Το ίδιο συμβαίνει και με τις δύο αυτές αρετές.» Θυμάμαι, ενώ περπατούσα κάποτε μαζί με τον (ηγούμενο μας αρχιμανδρίτη Ίσαάκιο Β', γύρισε και με ερώτησε: – Πώς είσαι, αδελφέ; – Δόξα τω Θεώ, με τις άγιες ευχές σου καλά. – Ναι. Έτσι πρέπει. Να είσαι ταπεινός. Η ταπείνωση είναι υψοποιός. Επήρα την ευχή του και συνέχισε τον δρόμο του. Το ίδιο λέγω και εγώ σε σένα: Να είσαι ταπεινός. Ειρήνη σοι. Χειρότερος από όλους Την τελευταία φορά ο Γέροντας μου είχε ειπεί ότι έχω ανάγκη από ταπείνωση:- Μην λες ποτέ πώς, «εγώ δεν κάνω αυτό, κάνω κάτι άλλο – να τι κάνω». Όχι. Να θεωρείς τον εαυτό σου κατώτερο και χειρότερο από όλους. Να μην είσαι υπερήφανος. Να μην είσαι κενόδοξος. Ούτε από μέσα, ούτε άπ' έξω, μπροστά στους άλλους. Είναι γραμμένο: «Μη σαλπίζεις έμπροσθεν σου και ενώπιον των ανθρώπων», αλλά να θεωρείς τον εαυτό σου χειρότερο από όλους. Να θεωρείς τον εαυτό σου καταδικασμένο στην κόλαση και άξιο των τιμωριών της. και ότι μόνο με το έλεος του Θεού μπορείς να σωθείς.

Αυτό δεν είναι τόσο εύκολο. Μόνο οι άγιοι κατόρθωσαν να φτάσουν σε μια τέτοια κατάσταση.

3. Χρυσοθήρ

Σήμερα, 28 Ιουνίου, εορτή των άγ. Αποστόλων, ο Κύριος με αξίωσε, έμμενα τον ανάξιο, να εξομολογηθώ. Μετά την εξομολόγηση, ο π. Βαρσανούφιος είπε συμπερασματικά: - Καλή είναι ή μετάνοια ακόμη και για μικρές αμαρτίες. Όμως πρέπει, περισσότερο άπ' όλα, να φροντίζεις για το βασικότερο. οι έμποροι, όταν κάνουν εμπόριο, φροντίζουν να κερδίσουν, όσο περισσότερο χρυσάφι μπορούν. Έτσι και εμείς. Περισσότερο από όλες τις αρετές, πρέπει να αποκτήσουμε ταπείνωση. Ταπεινώσου! Ταπεινώσου! Όταν ο άνθρωπος έχει ταπείνωση, τα έχει όλα. και όταν δεν έχει ταπείνωση, δεν έχει απολύτως τίποτα, έστω κι αν κάνει θαύματα. Ταπεινώσου! — Μα Γέροντα, αυτό είναι πολύ δύσκολο. - Βέβαια. Μα, μήπως είναι εύκολο να αποκτήσεις χρυσάφι; ! Μέχρι την τελευταία του πνοή!

Ή «βέργα» των πατέρων

Ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακας λέγει, ότι το πάθος της κενοδοξίας δεν είναι ανεξάρτητο. Αντίθετα— είναι στενά συνδεδεμένο με την υπερηφάνεια. και όσο τρέφεται ή κενοδοξία, άλλο τόσο δυναμώνει και το πάθος της υπερηφάνειας. Ή κενοδοξία κάνει: τον άφωνα, να ψάλλει! τον οκνηρό, να γεμίζει προθυμία! τον δειλό, να γίνεται τολμηρός!.. Ο όσιος Ιωάννης Κασσιανός ο Ρωμαίος, όταν το παρατήρησε, δοκίμασε έκπληξη— για την πονηρία— για την πανουργία— και για την κακία του διαβόλου. Ω πόσο οι άγιοι απέφευγαν την κενοδοξία! Με πόση προσοχή την αντιμετώπιζαν! Ο π. Αμβρόσιος είχε πάντοτε την βέργα δίπλα του. και όταν κάποιος άρχιζε να λέγει κάτι, πού θα ξυπνούσε μέσα του την κενοδοξία, έπαιρνε την βέργα και άρχιζε να την ανεβοκατεβάζει! Γεμάτος περιέργεια, ρωτούσε τότε ο συνομιλητής του:- Γέροντα, γιατί ανεβοκατεβάζεις την βέργα; - Να σου ειπώ. Γρήγορα πρόκειται να πέσει στην πλάτη σου! - Ίσως, Γέροντα. Νομίζω, πώς καλλίτερα θα ήταν να αλλάξομε συζήτηση! - Καλλίτερα. Για σένα!

BIBLIOΓΡΑΦΙΑ . ΤΙΤΛΟΣ ΡΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ. ΟΣΙΟΥ ΣΤΑΡΕΤΣ ΝΙΚΩΝΟΣ ΜΠΕΛΙΑΕΦ. ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΡΕΤΣ ΒΑΡΣΑΝΟΥΦΙΟΥ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΠΡΕΒΕΖΑΣ.

πηγή : ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ ΒΑΡΕΙΑΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Πηγή: en-ypomoni-akymento.blogspot.gr